

Posudek vedoucího na bakalářskou práci sl. Lady Lipkové „Erotické motivy v čínském výtvarném umění“

Autorka se ve své práci věnuje v dějinách čínského výtvarného umění poměrně opomíjenému žánru: erotickým malbám a tiskům, jejichž největší rozkvět je spjat s vládou dynastie Ming (1368-1644). Za jeden z hlavních úkolů si stanovila postihnout příčiny rozšíření erotického umění právě v dané době a charakterizovat erotická vyobrazení z hlediska obecnějšího vymezení pojmů erotické umění versus pornografie.

V úvodní kapitole práce se autorka věnuje problematice definice dvou právě zmíněných pojmů. Jak ukazuje, hranice mezi nimi je poměrně nejasná a je do značné míry dána rozličnými úhly pohledu (z hlediska uměleckého, psychologického, společenského). Tato rozličná pojetí autorka charakterizuje, přičemž podtrhuje společenské vymezení pornografie jako zboží určeného primárně pro širší spotřebu, s čímž souvisí i další charakteristiky (masovost produkce, dostupnost média, zásahy ze strany cenzury atd.). Následně přechází na vysvětlení označení čínských erotických výjevů jako „maleb z jarního paláce“.

Další část práce je věnována obecnější charakteristice tradičního čínského postoje k sexualitě, a to z hlediska dvou dominantních myšlenkových směrů staré Číny: konfucianismu a taoismu. Autorka přitom dovozuje, že otevřenější pohled na sexualitu, projevující se v tzv. „malbách z jarního paláce“, je z obou učení vlastní právě taoismu, který chápal spojení muže a ženy jako projev interakce dvou kosmických sil, yinu a yangu.

Taoistické pojetí sexuality vedlo k představě o možnosti jejího praktického využití jako jednoho z prostředků k zlepšení zdraví, prodloužení života, případně dokonce dosažení nesmrtelnosti, což vyústilo ve vznik příruček popisujících jednotlivé techniky a jejich užití k právě zmíněným cílům. Vzhledem k tomu, že tyto příručky – které jsou doloženy už z vlády dynastie Han (206 př. n. l. – 220 n. l.) - mohly inspirovat část motivů, s nimiž se setkáváme na erotických vyobrazeních, autorka se těmto obšírně věnuje ve třetí části práce.

Čtvrtá, stěžejní kapitola, pojednává o erotickém umění v době dynastie Ming a o společenských předpokladech jeho rozvoje. Autorka v největší stručnosti nejdříve charakterizuje předchozí vývoj erotického umění, o němž je známo velmi málo, dále se věnuje výtvarným školám, které za dynastie Ming působily, a malířům, jimž byly připisovány erotické obrazy. Věnuje se rovněž mingské městské společnosti – zvláště na jihu – kde rozmach zámožné střední třídy vytvořil poměrně širokou vrstvu potenciálních konzumentů. V tomto prostředí se rozšířil knihtisk, jenž umožnil masovější produkci erotických vyobrazení

pro širší vrstvy. Jak autorka ukazuje, toto médium se svojí možností masové produkce dostupné širší skupině konzumentů přeneslo erotické umění v Číně do roviny pornografie, tak jak byla na základě společenských hledisek definována v úvodní kapitole, přičemž se setkáváme i s dalšími příznačnými rysy typickými pro pornografickou produkci, jako je snaha omezit její šíření a časté zásahy ze strany cenzury. Mezi erotickými malbami dostupnými užší vrstvě zájemců a masověji produkovanými erotickými tisky ovšem existovala vzájemná provázanost, projevující se např. ve vlivu tisků na změnu formátu maleb (ze svitků na alba) a v tom, že i známější malíři vytvářeli předlohy pro erotické tisky.

Domnívám se, že jednoho z hlavních cílů práce – aplikace obecnějších pojmů erotické umění a pornografie chápaných ve společenském kontextu na čínské erotické výjevy – se autorce podařilo dosáhnout. V celkové záplavě rozličných a často ne úplně organicky propojených informací ovšem tato hlavní linie práce poněkud zaniká. Některé části – např. výklad o obecném čínském přístupu k sexualitě či o taoistických manuálech – jsou disproporčně příliš rozsáhlé a bylo by záhodno je zestručnit. Zvláště ve výkladu o konfuciánském a taoistickém postoji k sexualitě se přitom autorka – někdy na základě nekritického přejímání ze sekundární literatury – dopouští zjednodušujících a občas ne zcela správných tvrzení. Nepropracovaně a nedostatečně provázaně se zbytkem práce působí i pasáž o ilustracích k mingským erotickým románům.

Práce s vícevrstevným obsahem je napsána s minimálním množstvím překlepů a doplňuje ji kvalitní obrazová příloha stejně jako poměrně obsáhlý seznam literatury.

Po uvážení všech kladů i nedostatků práci doporučuji k obhajobě a navrhuji její hodnocení známkou dobře.

V Praze dne 30. 1. 2013

Mgr. Jakub Maršálek Ph.D.